

NOWOŚCI WYDAWNICZE

Elżbieta Lipowicz, *Praca socjalna z rodziną. Diagnoza, projektowanie, zmiana*, s. 162, B5, oprawa miękka, Oficyna Wydawnicza UZ, Zielona Góra 2014

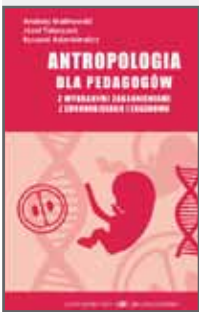

W książce tej tradycyjny sposób myślenia o pracy socjalnej został poszerzony o bardziej nowoczesne teorie na temat funkcjonowania rodziny. Podstawę prezentowanych tu poglądów wyznacza teoria o systemach rodzinnych oraz popularna obecnie koncepcja empowerment, które szerzej omówiłam w pierwszym rozdziale opracowania. W kolejnych rozdziałach zostały poddane szczegółowej analizie zagadnienia związane z diagnostyką, projek-

towaniem i ewaluacją pracy socjalnej na rzecz rodziny. W każdym z nich starałam się przedstawić nie tylko znane i stosowane w Polsce rozwiązania, ale także te mniej popularne lub nieznanne u nas koncepcje, a sprawdzone i z powodzeniem stosowane w innych krajach. Ostatni rozdział w całości poświęcony został metodzie mediacji i możliwościom jej zastosowania na gruncie pracy socjalnej z rodziną. Mimo bogatej literatury na temat mediacji i jej ogromnej popularności - metoda ta jest rzadko opisywana z perspektywy celów i zadań realizowanych w ramach pracy socjalnej. W nielicznych dostępnych tekstach najczęściej wspomina się o niej przy okazji omawiania różnicznych ról zawodowych pełniących przez pracowników socjalnych. Tymczasem praca z rodziną oparta na metodzie mediacji to przykład rozwiązania, które łączy w sobie większość aktualnych postulatów dotyczących skutecznej pracy socjalnej.

Zaproponowany układ zagadnień nie jest i nie może być wyczerpujący z uwagi na złożoność materii, jaką jest rodzina. Wyrażam jednak nadzieję, że książka może być źródłem inspiracji dla studentów pracy socjalnej, poszukujących opracowań z zakresu metodyki pracy socjalnej i innych podobnie ukierunkowanych przedmiotów.

Andrzej Malinowski, Józef Tatarczuk, Ryszard Asienkiewicz, *Antropologia dla pedagogów z wybranymi zagadnieniami z chronobiologii i ergonomii*, s. 256, A4, oprawa twarda, Oficyna Wydawnicza UZ, Zielona Góra 2014

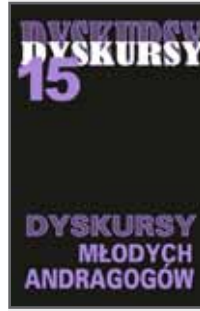

Nasza propozycja jest pierwszą podręcznikową próbą wprowadzenia takiej antropologii do pedagogiki. Nie jest to próba w pełni satysfakcjonująca. Dobór treści jest zróżnicowany. Główne akcenty położono na problemy zróżnicowania biologicznego człowieka - rasę, konstytucję, płeć, wiek. Wnikliwej, być może, należało przedstawić problemy antropogenezy,

zróżnicowanie etniczne ludności świata, osiągnięcia antropologii w zakresie paleodemografii, paleoekologii człowieka czy paleoantropologii, a zwłaszcza genetyki populacyjnej i molekularnej czy endokrynologii. Czy autorzy mogliby podjąć takiemu przedsięwzięciu? Zdajemy sobie sprawę z tego, że zakresem reprezentowanych wiadomości nie usatysfakcjonujemy w pełni odbiorców, ale być może zachęcimy ich do bardziej specjalistycznych studiów wiedzy antropologicznej.

Nasz podręcznik stanowi wstęp do antropologii, jest niewątpliwie lokalną próbą ujęcia zagadnień, które jak antropomotoryka czy biomechanika wyrastają w znacznej mierze z antropologii.

„Dyskursy Młodych Andragogów”, t. 15, red. Małgorzata Olejarz, s. 356, B5, oprawa miękka, Oficyna Wydawnicza UZ, Zielona Góra 2014

„Dyskursy Młodych Andragogów” są punktowanym czasopismem naukowym (5 pkt.), funkcjonującym wcześniej, od 2004 roku, jako seria wydawnicza. Czasopismo wydawane jest corocznie przez Uniwersytet Zielonogórski - Wydział Pedagogiki, Socjologii i Nauk o Zdrowiu. „DMA” to rocznik skierowany do badaczy z różnych środowisk naukowych, w tym w szczególności do młodych autorów, prowadzących studia i badania nad aktywnością edukacyjną

i kontekstami uczenia się człowieka dorosłego. Chcemy by „Dyskursy Młodych Andragogów” były miejscem, gdzie „młodość spotyka się z doświadczeniem” i gdzie stwarza się okazje i możliwości wspólnego uczenia się - dzielenia poglądami, wynikami badań i opiniami, wzajemnego inspirowania, podejmowania odważnych dyskursów, jak i polemik, czy też wyrażania różniących się między sobą stanowisk. Chcemy, by nasze czasopismo stwarzało, poprzez publikowanie w nim teksty, okazję do wzajemnego poznawania się oraz nawiązywania międzypokoleniowego i międzysrodowiskowego dialogu naukowego. Do tego dialogu zapraszamy wszystkich badaczy zainteresowanych problematyką szeroko rozumianej edukacji dorosłych, w tym w szczególności przedstawicieli środowiska młodych pracowników nauki.

„Studia Epigraficzne”, t. 5, red. Joachim Zdenka, s. 224, B5, oprawa miękka, Oficyna Wydawnicza UZ, Zielona Góra 2013

Jak zwykle nie zawiedli nas wytrwali epigraficy: profesor Krzysztof Maciej Kowalski z Uniwersytetu Gdańskiego z artykułem Inskrypcje nowożytnych zegarów słonecznych umieszczonych na elewacjach kościołów pomorskich oraz profesor Antoni Barciak z Uniwersytetu Śląskiego z pracą Inskrypcje na najstarszych dzwonach w kościołach Katowic i Mysłowic. Ośrodek katowicki reprezentuje najsilniejszą po Zielonej Górze grupę epigrafików w oso-

bach: Agaty Bryłki z artykułem Pismo neogotyckie w inskrypcjach katowickich, Tomasza Kałuskiego z rozważaniami na temat Pisma inskrypcji napieczętych cechów w dawnym księstwie głogowskim do połowy XIX w. oraz Zdzisława Jedynaka z pracą Inskrypcje związane z Turzonami w Lewoczy i Salomonami w Krakowie. Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu reprezentuje tym razem Edward Skibiński z kontynuacją badania nad inskrypcjami z grobu Bolesława Chrobrego oraz Aleksandra Losik-Sidorska z artykułem Formularz gotyckich inskrypcji sepulkralnych kanoników gnieźnieńskich i poznańskich.

Do grona stałych uczestników możemy już zaliczyć przedstawicieli Lublina w osobach Pawła Madejskiego z artykułem zatytułowanym Wizytówki a napisy nagrobne w XIX w. oraz Katarzyny Madejskiej, z którą wspólnie przygotowali pracę Graffiti na ścianach kościoła pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Zwoleniu XVII-XXI w.: przemiany funkcji i treści.

Grupę epigrafików zielonogórskich otwiera najstarszy stażem Adam Górski z tematem Specyfika napisów natrumiennych na przykładzie Sławy, Szprotawy, Świdnicy i Żagania w XVIII i na początku XIX w. Marceli Tureczek przedstawił artykuł Kilka spostrzeżeń na

temat głowy św. Jana Chrzyciela na misie ze zbiorów Muzeum Lubuskiego w Gorzowie Wielkopolskim. Próba analizy w kontekście średniowiecznych i wczesnonowożytnych dziejów miasta. Z kolei Paweł Karp ustosunkował się do (nie zawsze słusznych) uwag odnośnie do zeszytu inskrypcji powiatu wschowskiego w tekście „Corpus inscriptionum Poloniae”: „Powiat wschowski” - uzupełnienia i uwagi. Poczet młodszych badaczy reprezentują: Krzysztof Kostka z pracą Kwaterna wojenna żołnierzy radzieckich w Kożuchowie, Katarzyna Kornak z komunikatem naukowym Krajobraz epigraficzny miejscowości Prusy (woj. dolnośląskie) oraz Paweł Szymon Towpik prezentujący Spis żołnierzy z okresu I wojny światowej i wojny polsko-bolszewickiej pochowanych na cmentarzu wojskowym koło Berezny Kartuskiej (Białoruś). Niniejszy tom zamyka mój artykuł Proboszczowie, archidiakoni i diakoni kościoła św. Marii w Gorzowie Wielkopolskim i ich inskrypcje do 1800 r.

„Filologia Polska”, t. 5: W stronę literatury i języka, red. Małgorzata Mikołajczak, Katarzyna Węgorowska, s. 416, B5, oprawa miękka, Oficyna Wydawnicza UZ, Zielona Góra 2013

Ze spis treści:
W stronę literatury
Małgorzata Mikołajczak, Słowo od redaktora

Romuald M. Jabłoński, O „Psalme 22”
Grzegorz Kubiński, Niewiasta, smok i „jasne wyżyny bohaterstwa” w releksurze Apokalipsy św. Jana podanej przez Tadeusza Zielińskiego

Czesław P. Dutka, „Szachy” Jana Kochanowskiego w wybranym aspekcie kultury renesansu
Radosław Szyber, Wojciecha Dembtołckiego „wywodowa” koncepcja władzy i własności

Dorota Kulczycka, Maronici we wspomnieniach podróźnych, pielgrzymów i misjonarzy doby romantyzmu (Lamartine, Nerval, Hotoński, Skórzewski, Laassner, Tarnowski i inni)

Marta Ruszczyńska, Wieszczy w krytyce literackiej XIX wieku
Jakub Rawski, Wampiryzm w „Dziadach” Adama Mickiewicza
Leszek Libera, „Chyba się nauczę pić...”

Ireneusz Sikora, „Jest upostaciowaniem wyobraźni...” Eliza Orzeszkowa czyta Słowackiego

Joanna Wawryk, Inspiracja i nowatorstwo. O wpływach orientalnych w twórczości Bolesława Leśmiana

Maria Jazownik, O statusie genologicznym „Monsalwatu” Artura Górskiego

Małgorzata Mikołajczak, Czy piękno ocala? O jednym z wątków dialogu Herbert - Norwid

Dorota Poślednia, Przypisy do historii. Dzieje świata w esejach Zbigniewa Herberta („Barbarzyńca w ogrodzie”, „Martwa natura z wędzidłem”, „Labirynt nad morzem”)

Beata Hebzda-Sołogub, Grupa poetycka „Niezapłacony Rent” z Chicago

Anna Szóstak, Porachunki z historią i groteskowa wizja Polski współczesnej w „Dzidzi” Sylwii Chutnik

Dorota Amborska-Głowacka, Uczeń przed ekranem
Jerzy Domagański, Aforyzm i fragment. Kilka uwag porządkujących i różnicujących pojęcia

W stronę języka
Katarzyna Węgorowska, Słowo od redaktora

Jerzy Brzeziński, Językoznawstwo zielonogórskie w latach 1971-2004

Joanna Gorzelana, Biblizmy i aluzje biblijne w powieści Kornela Makuszyńskiego „Szatan z siódmej klasy”

Joanna Frejman, Aksjologiczno-kulturowy aspekt leksyki kolorystycznej w futurystycznej wizji świata. Rozważania semantyczne

Katarzyna Grabias-Banaszewska, Dwór w Celejowie i jego mieszkanki (przyczynek do semantycznej analizy powieści Adama Jerzego Czartoryskiego pod tytułem „Pan Sędzia Deluty. Sceny z pierwszych lat panowania Stanisława Augusta”)

Józef Jaworski, Nazwy broni i urządzeń obronnych w tekstach publicystycznych końca XVIII wieku

Magdalena Jurewicz-Nowak, Iwona Pałucka-Czeraniak, Leksem i po-

jęcie „grzech” jako sposób organizowania mowy (na materiale wybranych kazań XIX-wiecznych)

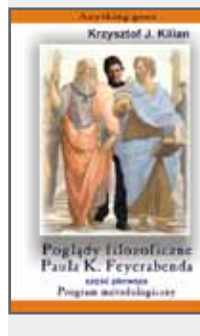
Maria Roszak, Potoczne nazwy dyscyplin sportowych
Magdalena Steciąg, Dyskurs ekologiczny w debacie publicznej. Propozycja modelu cyrkulacyjnego

Marzanna Uździcka, „Opisanie różnych wiadomości Doktorskich Doświadczonych przez Franciszka Rapalskiego” jako świadectwo używania języka

Katarzyna Węgorowska, Terminologia językoznawcza w „Małym słowniku wyrazów obcych” Michała Arcta z 1911 roku

Iwona Żuraszek-Ryś, Powojenne nazwy ulic Zielonej Góry

Krzysztof J. Kilian, *Poglądy filozoficzne Paula K. Feyerabenda, cz. 1: Program metodologiczny*, s. 384, B5, oprawa miękka, Oficyna Wydawnicza UZ, Zielona Góra 2014

Książka ta [...] dotyczy programu metodologicznego Feyerabenda. Odróżnianie dwóch podstawowych okresów jego twórczości: umiarkowanego (wczesnego) i anarchistycznego, odnaleźć można w znakomitej większości opracowań. Powszechnie uznaje się też, że filozof z Berkeley w umiarkowanym okresie swojej twórczości głosił epistemologiczny realizm. Filozof ten zresztą w taki sposób przedstawiał swoją filozofię. Trzeba

zatem mieć powody, aby tę interpretację podważyć. Kilkakrotnie też dawał do zrozumienia, że zamierza stworzyć pozytywną metodologię nauk empirycznych, jednak swoich poglądów nigdzie systematycznie nie przedstawił. Szeroko znane są związki amerykańskiego filozofa z krytycznym racjonalizmem. Związków tych filozof raz się wypierał, a kiedy indziej przyznawał się do nich.

Przekonany jestem i próbuję to uzasadnić w niniejszej pracy, że realizm epistemologiczny, próba zbudowania pozytywnego programu metodologicznego i popperyzm - to trzy charakterystyczne elementy umiarkowanego okresu jego twórczości. Ponieważ Feyerabend nigdzie nie przedstawił swoich poglądów w sposób systematyczny, własne analizy przedstawiam w kontekście dwu diametralnie odmiennych ujęć jego filozofii: Kazimierza Jodkowskiego - który nadał właśnie taką interpretację okresowi umiarkowanemu, i Erica Oberheima - który takie podejście do filozofii Feyerabenda krytykuje. Podstawę moich analiz stanowią również ujęcia Johna Prestona i Imrego Lakatosa oraz refleksje samego Feyerabenda, na które składają się jego autobiograficzne uwagi, komentarze do wcześniejszych pism oraz elementy korespondencji.

Wybór ten nie jest przypadkowy. Wskazane ujęcia stanowią bowiem punkt wyjścia dla przedstawienia innych poglądów na filozofię Feyerabenda. Lakatos już w roku 1970 oddzielał obydwa okresy jego twórczości. Rozróżnienie to - bardzo ogólne i powstałe zapewne pod wpływem wypowiedzi amerykańskiego filozofa z *Consolations for the Specialist*, w której swój popperyzm określił on jako Feyerabend - było skutkiem tego, że sam namawiał Feyerabenda, aby ten ostatni spisał swoje anarchistyczne poglądy.

Julian Skorek, Juliusz Skorek, *Intonacja języka polskiego w dyskursie lingwistycznym tekstu audialnego (badania eksperymentalne)*, B5, oprawa twarda, s. 268, Oficyna Wydawnicza UZ, Zielona Góra 2014, ISBN 978-83-7842-150-4

Celem niniejszej publikacji jest opis struktury intonacyjnej oraz jej funkcji w kształtowaniu wypowiedzi - jednostek systemu komunikacyjnego języka polskiego. W określeniu autorów intonacja jest nauką o ruchu tonu w czasie i przestrzeni lingwistycznej. Jej podstawową jednostką stanowi suprem, w skład którego wchodzi: 1) akcent suprematyczny, 2) akcent wyrazowy, 3) akcent logiczny. Właściwości

elementów intonacyjnych jako znaków językowych zostały wykryte w sposób empiryczny we wzajemnych relacjach fonologicznych. W wykryciu struktury jednostek intonacyjnych była wykorzystana odpowiednia aparatura pomiarowa, zgromadzona w Pracowni Fonologii Suprematycznej Uniwersytetu oraz opracowana swoista metoda fonologiczna. Dla opisu werbalnego autorzy zastosowali ujednoczoną terminologię, a dla prezentacji wizualnej zaś - tonogramy, tabele i formuły fonologiczne. Każdy tonogram w tej rozprawie zawiera zarówno treści ogólne, jak i szczegółowe; wariantowe vs inwariantne, relewantne vs nierelwantne. W ten sposób starano się udowodnić, że intonacja jest nauką lingwistyczną, która ma odrębny przedmiot i metody badań, specyficzne jednostki, elementy, segmenty. W badaniach empirycznych wykryli główne elementy struktury intonacyjnej: 1) akcent suprematyczny, 2) akcent wyrazowy, 3) akcent logiczny. Relacje fonologiczne akcent suprematyczny vs akcent wyrazowy pozwoliły wykryć fonem suprematyczny. Natomiast relacje akcent suprematyczny vs akcent wyrazowy pozwoliły opisać funkcję semantyczną akcentu logicznego oraz akcentu wyrazowego. W strukturze wypowiedzi akcent logiczny pełni funkcję rematu, akcent wyrazowy zaś - tematu. Zatem w procesie analizy instrumentalnej i syntezy lingwistycznej zostały wykryte dwa rodzaje znaków językowych: fonem suprematyczny oraz akcent logiczny. Fonem suprematyczny konstytuuje strukturę intonacyjną wypowiedzenia, akcent logiczny zaś - jego semantykę. Fonem suprematyczny jest realnie istniejącą abstrakcją o charakterze jedności rodzajowej, która powstała w procesie uogólnienia konkretnych znaków: 1) cech relewantnych samogłoskowego fonemu segmentalnego, 2) relewantnych komponentów akcentu suprematycznego. Zarówno akcent suprematyczny, jak i fonem suprematyczny - nie wykazują istotnego zróżnicowania. W ich tworzeniu komponenty intonacyjne wykazują inwariantność oraz fonologiczną relewantność. Pod względem struktury intonacyjnej mają charakter korelatywny. Natomiast różna jest ich funkcja fonologiczna w systemie komunikacyjnym języka. Zatem akcent suprematyczny to znak struktury, konstytuuje on bowiem strukturę jednostki intonacyjnej. Fonem suprematyczny zaś jest znakiem systemu komunikacyjnego. Konstytuuje on wypowiedzenia - jednostki tego systemu. Na podstawie wyników badań jesteśmy w stanie wskazać konkretne dane, z których wysnute zostało abstrakcyjne pojęcie *fonem suprematyczny*, a w definicji tego terminu wskazać na jego elementy składowe. W hierarchicznym procesie abstrahowania to: 1) struktura samogłoski w funkcji fonemu segmentalnego, 2) akcent suprematyczny jest zespołem relewantnych komponentów struktury intonacyjnej. Zatem *fonem suprematyczny* jest zespołem inwariantnych, fonologicznie relewantnych komponentów intonacyjnych, który, pełniąc funkcję fonologiczną w systemie komunikacyjnym języka (na równi z semantemem oraz syntaktemem) jako jeden z trzech podstawowych znaków językowych, konstytuuje wypowiedzenia - jednostki systemu komunikacyjnego języka polskiego.

„Scripta Humana”, t. 2: *Historia i historie*, red. Dorota Kulczycka, Radosław Szytber, B5, oprawa miękka, s. 200, Oficyna Wydawnicza UZ, Zielona Góra 2014, ISBN 978-83-7842-135-1, ISN 2353-1681

Ta wieloautorska monografia - *Historia i historie* - jest drugim tomem serii wydawniczej zatytułowanej „Scripta Humana” i gromadzi artykuły przygotowane przez grupę badaczy, podejmujących różne studia nad obecnością historii w literaturze. Pierwsze dwa teksty (Marka Sznajdera i Radosława Szytbera) skupiają się wokół bitwy pod Chocimiem utrwalonej w kilku broszurach wydrukowanych około 1621 roku. Olaf Kryowski ukazuje myśli Zygmunta Krasińskiego o przeszłości Bizancjum i świata łacińskiego - obie, jak się okazuje, były diametralnie różne ze względu na kojarzenie tej pierwszej ze schizmatykami czy barbarzyńcami, a drugiej z katolicyzmem i cywilizacją. Takie przekonanie miało swoje historiozoficzne implikacje - Polska stała się spadkobiercą

kultury łacińskiej identyfikowanej z dobrem, natomiast wrogowie polskiego narodu, zwłaszcza Rosja (która odziedziczyła rzekomo tradycję bizantyjską) w tych okolicznościach została uznana jako równoważnik zła. Maria Jazownik podejmuje próbę przekonania, że krakowskie „Życie”, wydawane w latach 1897-1900, nie publikowało wyłącznie materiałów związanych z głośną formułą „sztuka dla sztuki”, ponieważ sporo pism (również poezja) drukowanych w periodyku wyraźnie akcentowało ruch patriotyczny, co może nieco dziwić wobec wcześniejszych rozpoznania. Przegląd Marii Jolanty Olszewskiej przynosi rekonstrukcję obrazu wojny totalnej - w rozumieniu modernistycznym. Jego elementy zostały wydobyte z bogatego wyboru polskiej i obcej literatury powstałej po zakończeniu pierwszej wojny światowej. Podobne zagadnienia przyciągnęły uwagę Anny Szóstak, która opisuje wojnę totalną w świetle powieściowej trylogii Andrzeja Struga *Żółty krzyż*. Ewa Tichoniuk-Wawrowicz prezentuje portret Aleksandrosa Panagulis - greckiego polityka i poety - którego w swoich pracach charakteryzowała jego żona (Oriana Fallaci). Ostatnie studium (Mariki Sobczak) tropi ślady historii niemieckiej (w postaci starego i zapomnianego sadu, pieniędzy, garnków, nazw etc.), które przetrwały do dzisiaj na Ziemi Lubuskiej i obecnie wpływają na życie jej mieszkańców, zmuszając do namysłu nad przeszłością regionu. Cała książka ukazuje rozmaite zdarzenia historyczne (czasem znaczące zjawiska lub jedynie epizodyczne; najczęściej ojczyste, ale też i greckie) oraz ich cele perswazyjne w twórczości baroku, romantyzmu, Młodej Polski, okresu międzywojennego i współczesności.

Przegląd Narodowościowy - Review Of Nationalities, nr 2: *Tożsamość narodowa*, red. Stefan Dudra, Piotr Pochyły, B5, oprawa miękka, s. 196, Oficyna Wydawnicza UZ, Zielona Góra 2013, ISSN 2084-848X, ISBN 978-83-7842-133-7

Z przyjemnością przekazujemy Państwu drugi numer rocznika „Przegląd Narodowościowy - Review of Nationalities” wydawanego w ramach badań prowadzonych w Pracowni Badań nad Mniejszościami Narodowymi i Etnicznymi przy Zakładzie Stosunków Międzynarodowych Instytutu Politologii Uniwersytetu Zielonogórskiego. Tematem wydania uczyniliśmy tożsamość narodową.

Współcześnie mamy do czynienia z coraz większą defragmentacją mapy świata na kolejne, najczęściej niewielkie terytorialnie, państwa, a Europa staje się kontynentem wciąż odżywiających ruchów separatystycznych w postaci Basków, Szkotów, Katalończyków czy grożącym rozpadem Królestwa Belgii na Walonię i Flandrię. Procesy te odbywają się równolegle do kryzysu ekonomicznego mającego m.in. korzenie w nierównomiernym rozwoju infrastruktury w poszczególnych państwach, złym zarządzaniu finansami publicznymi i „zglobalizowaniu” sektora finansowo-bankowego. W całej tej zawierusze polityczno-ekonomicznej pojawiają się pytania o sens funkcjonowania poszczególnych państw, poszukiwaniu korzeni narodowych, a popularnymi terminami stają się „kultywowanie”, „przywracanie” czy „budowanie” owej tożsamości narodowej. W niniejszej publikacji udało nam się zebrać teksty politologiczne, historyczne i prawnicze, których problematyka i sposób ujęcia tematu pozwalają na uzyskanie szerokiego spektrum poznawczego dotyczącego zarówno kwestii praktycznych, jak i teoretycznych. Dodatkowo autorzy przedstawili nie tylko doświadczenia społeczności żyjących na obszarze środkowo-europejskim, ale także wykraczające daleko poza jego rejon (np. problematyka kirgiska), co pozwala na wykorzystanie i przeanalizowanie doświadczeń z zupełnie odmiennych kulturowo, politycznie czy etnicznie obszarów. Teksty z kręgu historii pozwalają na zaobserwowanie ewentualnych zmian lub ich brak w postrzeganiu kwestii tożsamości narodowej. Po sugestii Prof. Paula Besta od tego numeru zmieniliśmy angielską część tytułu na „Review of Nationalities”.

zebrata Ewa Popitka
Oficyna Wydawnicza